

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД БЕОГРАД
Омбудсман града Београда
Број: 352-159/2022
Датум: 24.11.2022. година

ЈКП „Београдске електране“

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 98/2006 и 115/2021) и одредбе члана 26. Одлуке о Омбудсману града Београда („Сл. лист града Београда“ бр. 85/2019), сходно Одлуци о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду („Сл. лист града Београда“ бр. 43/2007, 2/2011, 29/2014, 19/2017, 22/2019, 26/2019, 101/2019 и 65/2020), а поводом притужби једног броја грађана и Удружења за заштиту потрошача „Ефектива“ из Београда на Одлуку ЈКП „Београдске електране“ да грејну сезону не почну 15. октобра 2022. године, Омбудсман града Београда даје следеће

МИШЉЕЊЕ

Сходно одредбама члана 356. став 1, 358. став 1. и 359. став 1. Закона о енергетици („Сл. гласник РС“ бр. 145/2014, 95/2018 – и др. закон и 40/2021) и чланова 43. став 3, 44. став 1, 77. и 78. Одлуке о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду („Сл. лист града Београда“ бр. 43/2007, 2/2011, 29/2014, 19/2017, 22/2019, 26/2019, 101/2019 и 65/2020), ЈКП „Београдске електране“ биле су дужне да купцима испоруче топлотну енергију за грејање стамбених и пословних просторија, почев од 15. октобра 2022. године, као првог дана грејне сезоне.

ЈКП „Београдске електране“ су биле дужне да благовремено односно пре почетка грејне сезоне иницирају измену Одлуке о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду, ако су за то постојали разлоги.

ЈКП „Београдске електране“ су дужне да купцима топлотне енергије за грејање стамбених и пословних просторија у периоду за који нису пружили услугу, умање цену у складу са Одлуком о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду, која се односи на обрачун и плаћање цене за испоруку топлотне енергије и Одлуком о ценама топлотне енергије („Сл. лист града Београда“ бр. 1/2002, 3/2002-испр, 23/2002, 2/2004, 41/2004, 4/2005 - испр, 27/2005 - др.решење, 2/2007 -др.решење, 7/2007 - испр.др.решења, 36/2008 - др.решење, 55/2008 - др.решење, 34/2010 -др.решење, 35/2010 - др.решење, 44/2011 - др.решење, 49/2012 - др.решење, 2/2013 - др.решење, 79/2013 - др.решење, 64/2014 - др.решење, 95/2014 - др.решење и 56/2015 - др.решење).

Р а з л о з и

Омбудсману града Београда се писаним путем обратило 28 грађана, корисника даљинског система грејања, као и Удружење банкарских клијената – Организација потрошача „Ефективи“ из Београда са захтевом да се свим корисницима испоруке топлотне енергије од стране ЈКП „Београдске електране“ умање рачуни за грејање за месец октобар 2022. године, јер грејање није почело 15. октобра 2022. године, како је то предвиђено чланом 43. став 3. Одлуке о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду („Сл. лист града Београда“ бр. 43/2007, 2/2011, 29/2014, 19/2017, 22/2019, 26/2019, 101/2019 и 65/2020), већ 1. новембра 2022. године.

У својим захтевима наводе да је према Одлуци о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду, чланом 43. став 3. предвиђено да грејна сезона за снабдевање топлотном енергијом за грејање стамбених и пословних просторија почиње 15. октобра, а завршава се 15. априла. Надаље наводе да та Одлука није промењена, односно да Скупштина града Београда није донела Одлуку о изменама наведене Одлуке, те су ЈКП „Београдске електране“ биле у обавези да 15. октобра почну са испоруком топлотне енергије. Притужиоци, такође, наводе да је чланом 74. став 1. наведене Одлуке предвиђено да „тарифни купац плаћа цену за испоручену топлотну енергију за грејање стамбених просторија“, као и да „имају право на рекламијацију износа утврђеног рачуна у року од 8 дана од дана пријема рачуна“, како је предвиђено чланом 77. цитиране Одлуке, што су они и учинили.

У својим захтевима и Организација потрошача „Ефективи“ и највећи број грађана који су поднели приговоре, наводе да су се обраћали ЈКП „Београдске електране“, а неки од њих и ЈКП „Инфостан технологије“, или да нису добили никакав одговор, па су принуђени да се обрате Омбудсману града Београда ради заштите својих права.

Такође наводе да, имајући у виду одредбе наведених чланова ове Одлуке и чињенице да грејање није почело 15. октобра, већ 1. новембра 2022. године, да умањење цене грејања износи 8,33% за цео период од 12 месеци.

На основу одредаба чланова 2, 6, 7, 16 и 17 Одлуке о Омбудсману града Београда, које се односе на овлашћења, надлежност и поступак по притужби, обратили смо се ЈКП „Београдске електране“ да се изјасне на притужбе, а дана 21. новембра 2022. године смо послали ургенцију, међутим до данашњег дана нисмо добили одговор.

Имајући у виду наведене притужбе грађана и Организације потрошача „Ефективи“, као и Закључак Градског већа града Београда од 14. октобра 2022. године о одлагању почетка грејне сезоне, Омбудсман града Београда констатује следеће чињенице:

- Чланом 356. став 1. Закона о енергетици („Сл. гласник РС“ бр. 145/2014, 95/2018 – и др. закон и 40/2021) прописано је да енергетски субјекат који обавља делатност дистрибуције топлотне енергије врши дистрибуцију топлотне енергије под условима утврђеним овим Законом и прописима које доноси јединица локалне самоуправе.

- Чланом 358. став 1. Закона о енергетици („Сл. гласник РС“ бр. 145/2014, 95/2018 – и др. закон и 40/2021) прописано је да енергетски субјекат који обавља снабдевање топлотном енергијом врши снабдевање топлотном енергијом крајњих купаца под условима утврђеним овим Законом и прописима које доноси јединица локалне самоуправе.
- Чланом 43. став 3. Одлуке о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду („Сл. лист града Београда“ бр. 43/2007, 2/2011, 29/2014, 19/2017, 22/2019, 26/2019, 101/2019 и 65/2020), предвиђено је да грејна сезона за снабдевање стамбених и пословних просторија почиње 15. октобра, а завршава се 15. априла. Изузетно од става 3. овог члана, у периоду од 1. до 14. октобра и од 16. априла до 3. маја, објекти ће се грејати у дане за које у задњој прогнози претходног дана или у првој прогнози тог дана, Републички хидрометеоролошки завод прогнозира средњу дневну температуру 12 степени Целзијуса или нижу.
- Чланом 44. став 1. Одлуке о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду („Сл. лист града Београда“ бр. 43/2007, 2/2011, 29/2014, 19/2017, 22/2019, 26/2019, 101/2019 и 65/2020), грејни дан снабдевања топлотном енергијом за грејање стамбених просторија и пословних просторија које се налазе у стамбеним зградама, траје од 6 до 22 часа, а недељом од 7 до 22 часа.
- Комисија за решавање рекламијација потрошача ЈКП „Београдске електране“ су једном подносиоцу приговорила да је:

„Препоруком Владе Србије за рационалну употребу и штедњу енергената, Градско веће града Београда, дана 14.10.2022. године, донело Закључак којим се налаже да се не започиње испорука топлотне енергије крајњим корисницима док год је прогнозирана повољна спољна температура.
Сходно наведеној препоруци, као и дугорочној временској прогнози РХМЗ која је била изнад нивоа неопходности за стављање у функцију грејног система, ЈКП „Београдске електране“ су сходно Закључку Скупштине града Београда од 25.10.2022. године, започеле грејну сезону 1. новембра 2022. године.
Треба имати у виду да је, у складу са Одлуком о ценама топлотне енергије, цена топлотне енергије одређена на годишњем нивоу и у току обрачунског периода који почиње 1. маја и траје до 30. априла. Месечни износи се добијају дељењем годишње цене са 12 месеци.
Број грејних дана је различит по грејним сезонама и месечни износи рачуна не зависе од броја грејних дана у току месеца, односно грејних дана у току обрачунског периода.
Не постоји правни основ за умањење рачуна за месец октобар 2022. године, имајући у виду да је цена грејања утврђена на годишњем нивоу, а да су месечни рачуни изведени из утврђене годишње цене грејања у Београду.
Рекламијају можете проследити ЈКП „Инфостан технологије“ путем mail-a infostan@infostan.rs или писаним путем у некој од пословница ЈКП „Инфостан технологије“, јер (као што је већ напоменуто) они врше обрачун и наплату у складу са Одлуком.“

Имајући у виду наведене притужбе, као и цитирање одредбе Закона о енергетици и Одлуке о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду, утврдили смо да ЈКП „Београдске електране“ нису отпочеле грејну сезону 15. октобра 2022. године, како је предвиђено чланом 43. став 3. Одлуке.

Омбудсман града Београда је приликом разматрања притужби имао у виду препоруке за смањење потрошње електричне и топлотне енергије Министарства рударства и енергетике Републике Србије. Наведене препоруке не представљају самостални и обавезујући управни акт и њима се не може мењати нити стављати ван снаге Одлука чије је доношење у искључивој надлежности Скупштине града Београда.

Министарство рударства и енергетике је дописом бр. 312-01-1227/4/2022-06 од 2. септембра 2022. године, Граду Београду доставило Краткорочни план уштеде енергије, а Град Београд – Градска управа града Београда (бр. 031-357/2022 од 15. септембра 2022. године) је обавестила сва јавна предузећа, установе и органе Града о препорукама за спровођење мера Министарства рударства и енергетике Републике Србије. У тим препорукама се говори о штедњама енергената и начину како да се то реализује, али не и о померању грејне сезоне, односно потреби да се изврше измене и допуне Одлуке о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду.

Омбудсман града Београда је имао у виду и чињеницу да су у периоду од 15. до 31. октобра биле релативно високе дневне температуре за ово доба године и да је било услова да се неиспоручује топлотна енергија у пуном капацитetu и да би се на тај начин свакако уштедела одређена количина енергије. Ако се на основу хидрометеоролошке прогнозе размишљало о одлагању грејне сезоне, онда су ЈКП „Београдске електране“ и Секретаријат за енергетику морали благовремено да Скупштини Града Београда предложе доношење Одлуке о измени Одлуке о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду.

Омбудсман града Београда, на основу члана 2. став 1. Одлуке о Омбудсману града Београда је овлашћен да штити и контролише поштовање права грађана и рад органа и јавних служби чији је оснивач Град Београд, **ако се ради о повреди прописа и општих аката Града Београда**, па је на основу свега наведеног констатовао да је у овом случају повређен члан 43. став 3. Одлуке о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду.

Имајући у виду да је ЈКП „Београдске електране“ грејна сезона почeo 1. новембра, а не 15. октобра и да Омбудсман града Београда не може препоручити да се одговарајућа мера ретроактивно примени, последица повреде наведене одредбе се може компензовати смањењем цене у складу са ставом три изреченог мишљења.

